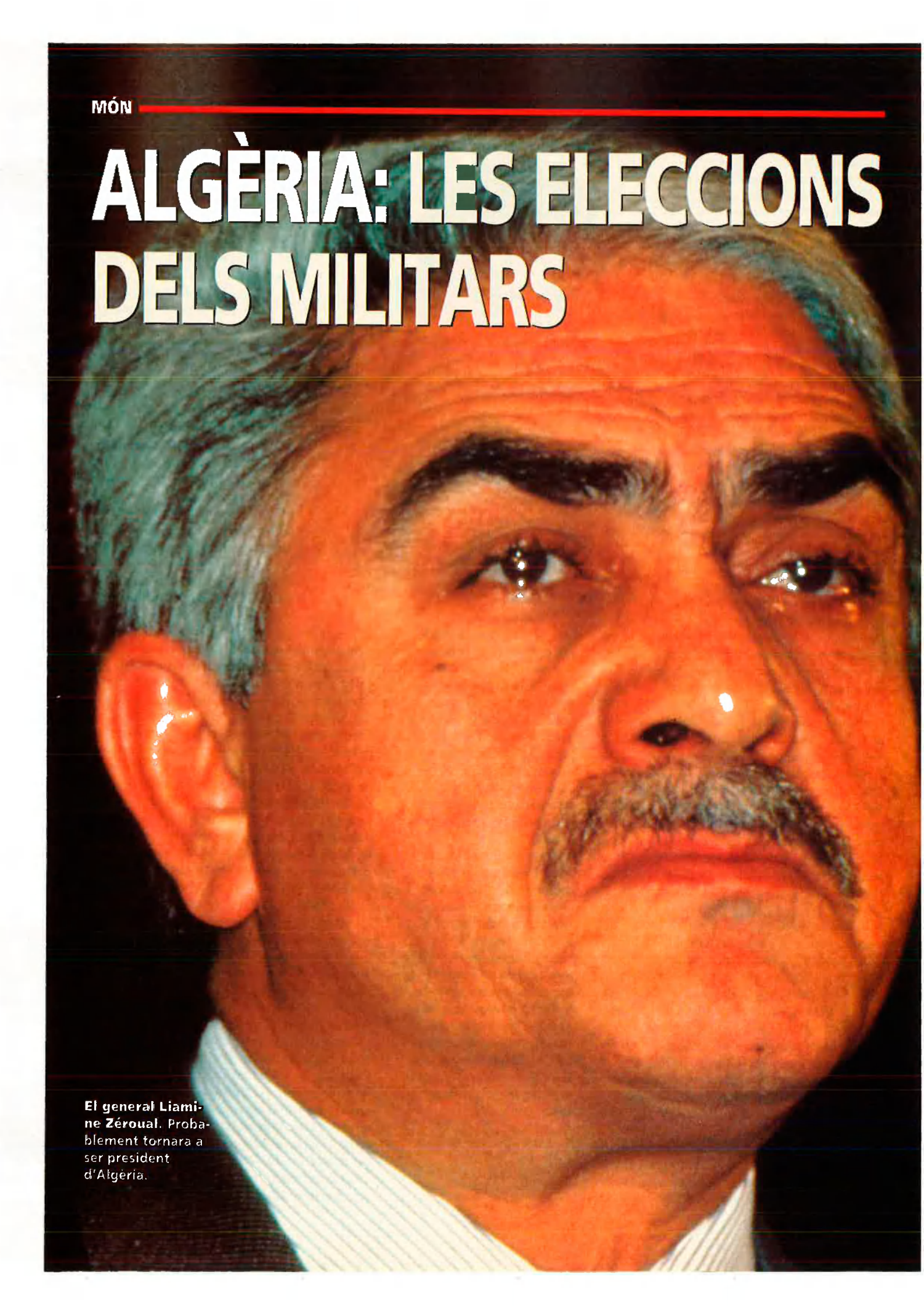

MÓN

ALGÈRIA: LES ELECCIONS DELS MILITARS

A close-up, high-angle portrait of General Liamine Zéroual. He has short, graying hair, a prominent mustache, and is looking upwards and to the right with a serious expression. He is wearing a light-colored, vertically striped shirt. The background is dark and out of focus.

El general Liamine Zéroual. Probablement tornara a ser president d'Algèria.

El proper dia 16 clourà la primera volta de les eleccions presidencials. La voluntat de succeir-se a si mateix de l'actual govern militar, la no participació de les principals forces polítiques i l'escalada de violència dels extremistes islàmics amb els darrers atemptats a París, en són l'avantsala.

La primera volta de les eleccions presidencials algerianes, que se celebren el dia 16, ha estat precedida de la violència i les amenaces islamistes que tothom esperava. En el conflicte d'Algèria no es coneixen treves, i menys quan el règim militar pretén succeir-se a si mateix amb una consulta en la qual no participen les principals forces polítiques, entre elles el prohibit Front Islàmic de Salvació (FIS) i l'ex-partit únic, el Front d'Alliberament Nacional (FAN).

Els atemptats perpetrats a diverses ciutats d'Algèria i al metro de París han escalfat una campanya ja prou moguda. No hi han faltat ni els comunicats de l'Exèrcit Islàmic de Salvació (EIS, pròxim al FIS) demanant la deserció dels soldats i oficials ni les amenaces dels islamistes a qui voti.

L'antiga metròpoli, França, no s'ha pogut mantenir al marge d'aquesta nova fase de la crisi algeriana. La mort de Khaled Kelkal, el 29 de setembre a Lió, i la fracassada entrevista entre el president francès, Jacques Chirac, i el cap d'estat algerià, el general Liamine Zéroual, a la seu de les Nacions Unides, han tornat a fer parlar sobre les responsabilitats de França en el conflicte. París, el principal valedor del règim militar des de la suspensió del procés electoral, fa quasi quatre anys, se sent sol defensant un Govern impopular al qual considera que no es pot abandonar. Una posició que no comprenen, però que accepten els altres socis de la Unió Europea (UE), bastant més crítics amb els militars que la diplomàcia francesa.

Els miserables suburbis on viuen els emigrants magribins i els *beurs*, els àrabs ja nascuts a França, han reaccionat amb ràbia davant la mort de Kelkal, abatut com un gos per la policia. Les imatges, en el seu moment censurades per la televisió, mostraven el moment en què Kelkal era liquidat a sang freda per un escamot de la policia d'elit. Tanmateix, la mort del jove magribí, elevat a la categoria de superterrorista per la policia francesa, no ha posat fi a les accions dels grups radicals islamistes a París. Al contrari, l'atemptat del dia 17 d'octubre, una altra vegada al metro de París, demostra que el braç de l'islamisme radical és molt llarg.

El Grup Islàmic de Salvació (GIA, en armes contra el Govern algerià), que s'ha responsabilitzat d'algunes de les accions terroristes de la capital francesa, glorificava Kelkal en el butlletí clandestí *Al Ansar*. Pel GIA, Kelkal s'havia convertit en un *chaid*, un màrtir de la fe islàmica.

L'anul·lació de l'entrevista entre Chirac i Zéroual també ha demostrat les limitacions en política exterior del nou president francès. Prevista pel 22 d'octubre, aprofitant la presència dels dos caps d'estat en les cerimònies

del 50 aniversari de les Nacions Unides, la reunió es va haver de suspendre per no irritar encara molt més els sectors islamistes. Els diplomàtics occidentals, lleument crítics amb la posició de Chirac, no entenen l'obstinació de Chirac de reunir-se amb Zéroual just quan començava la campanya electoral. Una entrevista que es podia interpretar com un suport incondicional del president francès a la dictadura militar. Per aquest motiu, el més dolgut per l'anul·lació de la reunió ha estat el Govern algerià, que ha reaccionat a través del mitjans informatius que controla criticant la "feblesa" de Chirac.

A les eleccions només es presenten quatre candidats, els únics que han aconseguit reunir les 75.000 signatures necessàries d'almenys 25 de les 48 *wilayes* (províncies) d'Algèria. Zéroual, cap d'estat des del 30 de gener de 1994, és qui té totes de les de guanyar. Les últimes enquestes li atribueixen el 66% dels vots, una xifra que s'ha de llegir amb una certa cautela donat el clima de terror que viu el país. Zéroual té el suport de l'aparell de propaganda de l'estat i l'ajuda incondicional de la família polític-militar que ha governat Algèria des de la independència, el 1962.

Els aspirants comparses. Els altres tres aspirants semblen actuar de comparses. Mahfoud Nahnah, líder de Hamas-Moviment per la Societat Islàmica (MSI), representa l'islamisme conciliador, disposat a aprofitar aquesta oportunitat per defensar les seves tesis moderades. En canvi, Said Said, un berber que dirigeix la Reunió per la Cultura i la Democràcia (RCD), intentarà captar el vot dels francòfons i cabilencs, receptius al seu discurs incendiari en contra dels islamistes. Nouredine Boukrouh, del Partit de Renovació Algerià (PRA), defensa un nacionalisme impregnat d'ètica islamista. Llàstima que entre els tres candidats només van obtenir el 8% dels vots en les eleccions legislatives de desembre de 1991, guanyades pel FIS i després anul·lades pels militars. Alguns analistes es pregunten si els tres aspirants seran més capaços d'aconseguir ara més vots que aleshores. Said podria obtenir el suport de part del sector occidentalitzat, que menysprea els militars però tem els islamistes. Nahnah podria obtenir el vot dels islamistes que no farien cas del boicot demanat pel FIS.

De moment, la cursa electoral ja ha deixat un perdedor: l'ex-primer ministre Réda Malek, eliminat a causa de les irregularitats en les seves signatures. Malek podia fer molt de perjudici al general Zéroual perquè competia en el seu propi camp. Com a primer ministre va defensar la "liquidació" dels seguidors del FIS, una posició intransigent que gaudia de moltes simpaties entre militars i part de la po-

blació, especialment la més occidentalitzada.

Tanmateix, les eleccions "no constitueixen ni una solució a la crisi ni una sortida al drama que viu el país", va declarar el líder del Front d'Alliberament Nacional, Abdelhamid Mehri. Una opinió que també comparteix Hocine Aït Ahmed, que dirigeix el Front de les Forces Socialistes (FFS). Les dues formacions, les més votades el 1991 després del FIS, han decidit boicotejar la consulta perquè creuen que no contribueix a la normalització del país. Per Mehri i Aït Ahmed, els militars només pretenen rentar la cara del règim convocant unes eleccions sense garanties i amb el FIS prohibit i els seus líders empresonats.

El FIS també ha demanat que la consulta sigui boicotejada. Els grups armats ho han fet amb amenaces i fent esclatar algunes bombes mentre que els dirigents del FIS en l'exili s'han mostrat menys crispats.

L'absència en la consulta d'aquestes tres formacions —el FIS, el FAN i les FFS— demostra la nul·la acceptació del projecte democratitzador dels militars. Zéroual va anunciar la celebració de les eleccions presidencials el 6 de gener d'aquest any, just uns dies abans que les principals formacions de l'oposició signessin l'anomenada Plataforma de Roma, negociada a la Comunitat de Sant Egidí. El document reconeix els valors de la democràcia parlamentària i defensa un procés negociat per superar l'actual estat de violència que ha causat la mort entre 20.000 i 40.000 persones en tres anys.

En acceptar el pluralisme polític, el FIS va fer unes concessions que van ser elogiades per la resta de partits signants de la Platafor-

ma de Roma. Els militars, però, van menysprear aquest acord conciliador que podria conduir a la normalització del país sense excloure el FIS, la força més votada el 1991. Les eleccions són, doncs, un graó més en el projecte continuista dels règim militar, basat en la repressió dels islamistes per a forçar-los a dialogar amb feblesa. **Antoni Castel**

Zéroual se succeeix a si mateix

El general Liamine Zéroual, de 54 anys, és el candidat favorit en unes eleccions convocades, com passa a les dictadures, per ser guanyades. Zéroual, combatent contra la presència francesa durant la llarga guerra colonial (1954-1962), va ocupar el primer càrrec de relleu el juliol de 1993, quan succeí el poderós Khaled Nezzar en el Ministeri de Defensa. Sis mesos després, va ser designat pels seus companys cap d'estat per un període transitori de tres anys, en substitució d'Ali Khafi, que presidia l'Alt Comitè d'Estat (ACE). Aquest òrgan executiu, una mena de presidència col·legiada, va ser dissolt en el moment de la designació de Zeroual.

Durant aquest dos anys, Zeroual ha destacat per la seva fermesa en la repressió dels islamistes i en l'aplicació d'un programa econòmic d'ajustament, recomanat pel Fons Monetari Internacional (FMI). Malgrat la inestabilitat que viu el país, Algèria ha aconseguit que l'FMI, a instància de França, li donés 3.000 milions de dòlars (360.000 milions de pessetes) per afrontar els greus problemes de tresoreria. Això no obstant, la política de liberalització, duta a terme amb convicció Réda Malek, aleshores primer ministre, no ha donat els fruits esperats. El preu dels productes ha estat liberalitzat i això ha convertit Algèria en una de les economies magribines menys intervencionistes, però no s'ha produït l'esperada reactivació econòmica. L'any 1994, el creixement del producte nacional brut va ser zero. I és que les inversions no acaben d'arribar, excepte en el sector d'hidrocarburs. Els financers i empresaris no veuen clar el futur d'Algèria, amb uns militars obstinats a mantenir-se en el poder i uns islamistes amb la força social i política necessària per desafiar els fonaments de l'estat.

A. C.